

Røntgen og Skanning

For at få foretaget en undersøgelse i Røntgen og Skanning skal man være henvist af en læge. Lægen beskriver hvad, der skal undersøges, og Røntgen og Skanning finder den undersøgelse, der er bedst.

Almindelige røntgenundersøgelser

Her bruges røntgenstråler for eksempel til at undersøge skelettet og brystkassen. Ved undersøgelse af mindre knogler bruges en meget lille dosis røntgenstråler.

Gennemlysning

Her passerer røntgenstrålingen gennem kroppen og kan samtidig ses på en skærm som levende billeder. Gennemlysning bruges f.eks. til undersøgelser af spiserør, mave og tarmkanal samt blodkar, hvor man samtidig kan følge noget kontraststof. Gennemlysning vil ofte give en højere dosis en almindelige undersøgelser.

CT - skanninger

Her bruges også røntgenstråler, der passerer igennem det område, der skal undersøges, mens man ligger på et leje der bevæges igennem en skanner. Skanneren opsamler informationerne fra skanningen i en computer, der laver signaler om til tværsnitsbilleder. Stråledosis til en CT - skanning er højere end til en almindelig undersøgelse.

MR - skanninger og Ultralydsundersøgelser

MR-skanning og ultralydsundersøgelse bruger ikke røntgenstråler. MR-skanning laver billeder ved hjælp af et magnetfelt og radiobølger. Ultralyd er lydbølger, der bruges til at lave billeder.

Der er ikke konstateret bivirkninger ved at bruge MR og ultralyd.

Røntgenrør

Hvad er røntgenstråler?

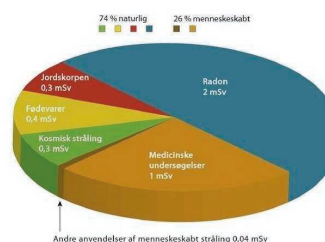
Røntgenstråler er elektromagnetiske bølger ligesom radiobølger og lys. Vi udsættes dagligt for stråling fra vores omgivelser. Det kaldes for baggrundsstråling. Baggrundsstråling kan komme fra jorden, verdensrummet, byggematerialer, luften og maden. Stråledosis måles i enheden mSv (milli Sievert). I Danmark ligger baggrundsstrålingen på ca. 3 mSv. Vi kan sammenligne den dosis, man får ved at få foretaget en undersøgelse af lunger og hjerte som svarende til 10 dages normal baggrundsstråling.

Er røntgenstråler farlige?

For patienter kan man ikke fastsætte dosisgrænser. Her foretages en afvejning af den nytte patienten har af at få foretaget en undersøgelse mod den risikoen medfører. (SIS) I forbindelse med røntgenundersøgelser, der udføres korrekt, kan man normalt se bort fra risikoen for kræft i vores levetid. De mest strålebelastende røntgenundersøgelser øger denne risiko fra 25% til 25,1 %

Røntgenstråler

Røntgen undersøgelse	Tilsvarende mængde naturligt forekommende baggrundsstråling	Øget langtidsrisiko for udvikling af kræft per undersøgelse
Brystkasse, tænder, arme og ben, hænder og fødder	Få dage	UBETYDELIG RISIKO 1 ud af 1 million til 1 ud af 300.000
Kranie, hoved og nakke	Få uger	MINIMAL RISIKO 1 ud af 1 million til 1 ud af 1.000
Mammografi, hofter, ryg, mave, bækken, CT-skanning af hovedet	Få måneder til et år	MEGET LILLE RISIKO 1 ud af 100.000 til 1 ud af 10.000
Nyrer og blærer Mave og tyktarm med kontrast CT skanning af brystet / maven	Få år	LILLE RISIKO 1 ud af 10.000 til 1 ud af 1.000

Risiko og alder

Da røntgenundersøgelser sammen med den naturlige baggrundsstråling er en del af den samlede mængde stråler, man får gennem hele livet, er det vigtigt at begrænse brugen af røntgenstråler. Dette er specielt gældende ved børn, der har et langt liv foran sig. Jo ældre man er, jo mindre er risikoen for at udvikle kræft forårsaget af røntgenstråler simpelthen fordi kræften har mindre tid til at udvikle sig i.

De reproduktive organer

Yngre mennesker, der får foretaget en røntgenundersøgelse af den nederste del af maven, bækkenet, hofter eller lænden vil, hvis det er muligt, blive beskyttet med blyafdækning for at undgå bestråling af æggestokke og testikler.

Der kan være undersøgelser, hvor blyafdækningen kan dække over vigtige informationer i billedet og derfor ikke kan anvendes.

Er du gravid eller i den fødedygtige alder?

Da et foster er følsom overfor røntgenstråler skal der tages specielle forholdsregler, når der laves røntgenundersøgelser tæt på livmoderen. Personalet vil derfor spørge, om du er gravid.

Personale der foretager røntgenundersøgelser

Radiografer udfører røntgenundersøgelser og andre billeddannende undersøgelser. De er specielt uddannede til dette og ved derfor, hvordan undersøgelserne skal udføres forsvarligt.

Radiologer er læger, der er specialister i at fortolke røntgenundersøgelser og andre billeddannende undersøgelser.

HUSK

At personalet gør en stor indsats for at holde stråledoserne så lave som muligt

At sundhedsrisikoen fra røntgenstråler er minimale i forhold til ikke at få diagnosticeret en alvorlig sygdom

At fortælle personalet, hvis du er gravid

At fortælle den læge, der henviser dig til en røntgenundersøgelse om eventuelle tidligere undersøgelser, måske kan den bruges frem for en ny

At hvis du i forbindelse med en røntgenundersøgelse er bekymret over risikoen, så spørg lægen, om det er nødvendigt, og om det gavner din behandling

Hvis du vil vide mere....

På Statens Institut for strålebeskyttelses hjemmeside kan du finde yderligere oplysninger:

<http://www.sst.dk>